

LA CAMPANA DE GRACIA

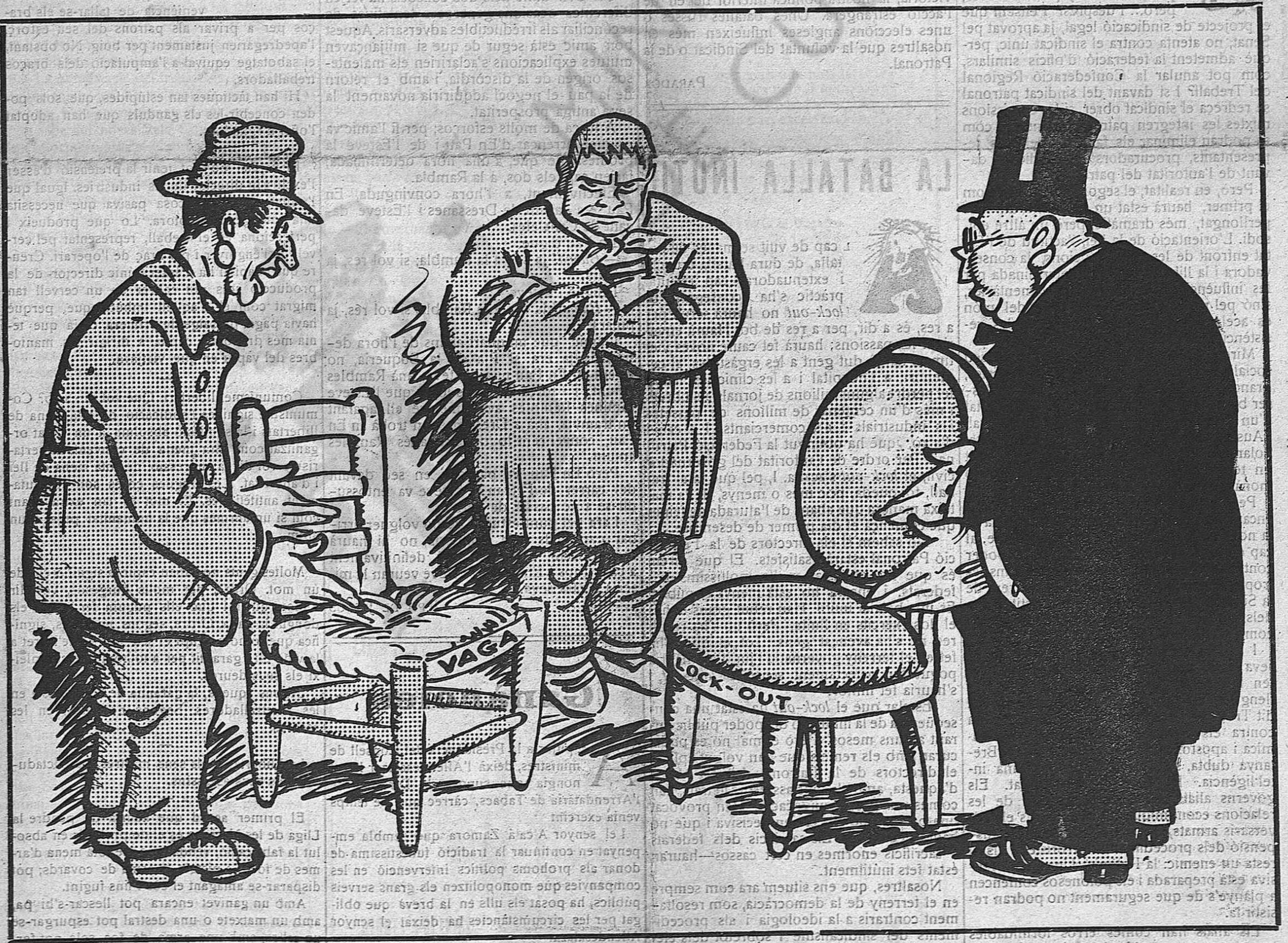
DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagós)

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
TELEFONO A 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Pòra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50; — ESTRANGER, 2'50

Sembla que en aquestes cadires no s'hi assegura ningú mes

Tots perdent

Entra per nous camins de lluita social a Catalunya; ja era hora que hi entrés. Els camins nous són plens de dificultats i de costes penoses, però duen a un lloc o altre. Els camins que han seguit fins avui obrers i patrons són els tristos camins que no van enlloc.

El joc que fa mesos comencaren a Catalunya els del Sindicat Únic i els de la Patronal, és un joc en el qual tots hi surien perdent. No's tracta ja de una lluita d'interessos, ni d'ideals, sinó d'una competència de tossuderies. És una lluita de passions i de despit, guiada per instints de negociació i de destrucció. «Jo podré perdre diners; però tu patiràs fam», diu l'un. I l'altre contesta: «Jo podré perdre els jornals, però tu l'arruïnars.» Tal és la psicologia de vagues i de lock-outs. Tal és l'argument del joc que s'ha jugat a Barcelona durant setmanes i mesos.

I aquest joc no podia durar sense perill de ruina i de mort. No serveix de res en aquest cas el treure forces de flaqueza, perquè la resistència ha d'acabar una setmana més aviat o una setmana més tard. I és un crim contra la col·lectivitat i contra els lluitadors mateixos l'esperar que aquests estiguin agolats per a arribar a solucions que des de bon començament s'haurien pogut adoptar.

Davant aquest joc de ruina, cal alçar el crit de salvació. Qui es vulgui suïcidar, que ho faci ell sol. Però Catalunya té dret a viure i a treballar. Perquè sols treballant es viu en aquest món on havem nascut.

El gran i el petit món

El «lock-out» deixa pendents tots els problemes. La dispersió amb mà violenta dels sindicats pot produir l'ajupiment obrer, però... i després? Pensem que el projecte de sindicació legal, ja aprovat pel Senat, no atenta contra el sindicat únic, perquè admetent la federació d'oficis similars, com pot anular la Confederació Regional del Treball? I si davant del sindicat patronal se redreça el sindicat obrer, si les comissions mixtes les integren patrons i manuals, com se podran eliminar els famosos delegats, representants, procuradors dels sindicats, davant de l'autoritat del patró?

Però, en realitat, el segon «lock-out», com el primer, haurà estat un altre episodi, més perllongat, més dramàtic, però un altre episodi. L'orientació de la llei, l'actitud de l'Estat enfront de les dues solucions, la conservadora i la liberal, no serà determinada per les influències patronals o parlamentàries, sinó pel ritme del món. I el ritme del món és accelerat, sense que el deturi totes les resistències de l'antic règim.

Mireu: Itàlia accentua diàriament el seu socialisme; a Bèlgica governen els socialistes; França, la França clemençonista, acaba d'ésser batuda; Anglaterra creu en la possibilitat d'un ministeri obrer, Anglaterra l'aristocrata; l'Austria espera una revolució comunista. Solament l'Hongria ha reaccionat, imposant un terror blanc, preludi d'una restauració monàrquica.

Però a Itàlia, a França, a Britània, el verb encara no s'és fet carn. A Rússia, Rússia és la nova acció, i el triomf del sovietisme, al cap de dos anys, és absolut. Tot el poder contra-revolucionari ha estat anulat. Fins les tropes americanes i japoneses se retiren de la Sibèria. Temps a venir s'no constituirà la dels soldats russos una epopeia homèrica com la dels sans-culottes jacobins?

I no en tenen prou amb triomfar en la seva terra, sinó que, napoleònicament, porten la guerra pel món. Sabem totes les llengües i ara apendrem la indostànica—ha dit Trotzky. Tot el món musulmà se revolta contra els anglesos sota la pressió econòmica i apostòlica dels soviets. La Gran Bretanya dubta, s'acovardeix i proposa una intel·ligència. El bloqueig és aixecat. Els governs aliats ja toleren la repressa de les relacions econòmiques. I vençuts tots els adversaris armats, els soviets decreten la suspensió dels procediments terroristes. Els hi resta un enemic: la Polònia. Una gran ofensiva està preparada i els polonesos comencen a plànye's de que segurament no podran resistir-la.

Els aliats han comès errors formidables que ara purguen. No han tingut política russa, i quan la practicaren fou desafortunada, protegint la coalició contrarevolucionària que

engendrà la coalició revolucionària de tots els russos. I ara se troben vençuts. O la pau —els hi diuen els soviets— o bé la nostra aliança és global amb Alemanya, sublevant a tots els vostres dominis. I ho fan. Avui, després de l'Alemanya, són els soviets els que fan trontollar l'imperi britànic...

Al costat d'això, lo nostre són petits incidents. Què importa un «lock-out» o una vaga? Com durant la guerra déiem que tota la nostra política exterior se subjectaria a la victòria, la nostra política interior depèn de l'acció estrangera. Unes batalles russes o unes eleccions angleses influeixen més en nosaltres que la voluntat del Sindicat o de la Patronal.

PARADOX

LA BATALLA INUTIL

A cap de vuit setmanes de batalla, de dura batalla cruenta i extenuadora, cap resultat pràctic s'ha aconseguit. El lock-out no haurà servit per a res, és a dir, per a res de bo. Haurà enveninat les passions; haurà fet caure noves víctimes; haurà dut gent a les ergàstules, al cementiri, a l'hospital i a les clíniques; haurà fet perdre alguns milions de jornals als obrers i més d'un centenar de milions de pessetes als industrials i als comerciants. I a canvi d'això, què ha obtingut la Federació Patronal? Per ordre de l'autoritat del governador civil, el lock-out s'acaba. I, pel que fa al treball, tot queda, poc més o menys, de la mateixa manera que abans de l'aturada de feines que comença el dia primer de desembre.

No sabem si els directors de la Federació Patronal estaran satisfets. El que direm és que no ho estan molts, moltíssims dels federats, i encara ho està menys el públic. És una batalla inútil. Han rebut grans danys el dos exèrcits en lluita. Però no s'ha resolt res, no s'ha avençat gens. Tot el que s'ha fet en el terreny governatiu i jurídic, s'hauria pogut fer perfectament sense el lock-out, i s'hauria fet millor.

Es clar que el lock-out ha estat una conseqüència de la inhibició del poder públic durant alguns mesos. Però el mal no es podia curar amb els remeis que han volgut aplicar els directors de la Patronal. L'Estat Major d'aquesta, amb els seus assessors lletrats, han comès una greu equivocació. Han provocat una batalla que ells creien decisiva i que no haurà decidit res. Els sacrificis dels federats —sacrificis enormes en cert cassos— hauran estat fets inútilment.

Nosaltres, que ens situem ara com sempre en el terreny de la democràcia, som resoltament contraris a la ideologia i als procediments del sindicalisme i sobretot dels elements àcrates que tanta influència han exercit durant els temps darrers en els sindicats catalans. Però la estratègia i la tàctica de

l'Estat Major de la Patronal són fonamentalment equivocades. Els homes del Directori i els seus assessors, especialment aquest pobre advocat senyor Benet, es creien que n'hi havia prou amb els ukases per a fer caure Governos i per a obligar els sindicats a la rendició sense condicions. Ells s'il·lusionaven amb els efectes que esperaven del lock-out, de la mateixa manera que s'il·lusionen els misticis de l'obrerisme amb els efectes de la vaga general i dels procediments de violència.

Els extremistes de la dreta i de l'esquerra, els conservadors ferrenys i els revolucionaris delirants, prescindeixen massa sovint de la intel·ligència. Tal com aquí estant organitzats, patrons i obrers són indubtablement dues forces. Que uns i altres tenen força, ja ho sabem. El que han de demostrar és que tenen capacitat, clarividència i seny.

FULMEN

Els irreductibles

En Pau i l'Esteve tenen un negoci del que podrien treure'n un excel·lent profit, si els dos nois marxessin en bona harmonia.

Malhauradament, quan l'un vol cols, l'altre vol naps i sempre estan a mata-degolla. Descuidat el negoci pels dos interessats, la cosa marxa com Déu vol i la misèria mença al Pau i a l'Esteve.

Ni l'un ni l'altre s'acosten a l'establiment per a no tenir el disgust de veure's. En Pau viu a la Barceloneta i l'Esteve al cap d'amunt de la Rambla de Catalunya.

Un bon amic dels dos consocis ha fet en diferents ocasions generoses tentatives de reconciliar als irreductibles adversaris. Aquest bon amic està segur de que si mitjançaven mutues explicacions s'aclaririen els malentesos origen de la discòrdia, i amb el retorn de la pau el negoci adquiriria novament la seva antiga prosperitat.

A força de molts esforços, per fi l'amic va poguer arrencar d'En Pau i de l'Esteve la promesa de que, a una hora determinada, farien cap, els dos, a la Rambla.

Efectivament, a l'hora convinguda, En Pau era davant de Dressanes i l'Esteve davant de Canaletes.

En Pau digué:
—Bueno! Ja sóc a la Rambla; si vol res, ja baixarà.

I digué l'Esteve:
—Bueno! Ja sóc a la Rambla; si vol res, ja pujarà.

L'amic, que un quart abans de l'hora designada, ja era al Pla de la Boqueria, no veient an En Pau ni a l'Esteve, anà Rambles amunt, i a força de precis logrà que l'Esteve caminés Rambles avall, mentre ell, agafant un tramvia, anà a Dressanes, on trobà an En Pau, convencent-lo de que anés Rambles amunt.

Però En Pau va parar-se en sec davant del carrer de Ferran i l'Esteve va entossudir-se a no passar de Betlem.

I ara pel punt estúpid de no volguer arribar cap d'ells a la Boqueria, no hi haurà reconciliació, el negoci anirà definitivament a can Taps i En Pau i l'Esteve veuran la misèria a casa seva.

JEPH DE JESPU

Ganàncies

A pujar a la Presidència del Consell de ministres, deixà l'Allendesalazar la canonjia que suposa la Direcció de l'Arrendatària de Tabacs, càrrec que de temps venia exercint.

I el senyor Alcalá Zamora que sembla empenyat en continuar la tradició funestíssima de donar als prohoms polítics intervenció en les companyies que monopolitzen els grans serveis públics, ha posat els ulls en la breva que obligat per les circumstàncies ha deixat el scnyor Allendesalazar.

Els majors afans del senyor Alcalá Zamora, els seus mes grans anhels, van a hores d'ara encaminats a aconseguir el nomenament de Di-

rector de la Tabacalera, entitat que actualment maleeixen el noranta nou per cent dels espanyols.

Mèrits del senyor Alcalá Zamora per a obtenir el càrrec? Cap que indiqui de tres hores lluny la seva especialització o competència per l'empleu. Amb tota seguretat està el senyor Alcalá Zamora, en aquest punt, a l'alçària del senyor Allendesalazar, que ha passat per la Direcció de la Tabacalera, sense altre títol que la categoria política.

Del senyor Alcalá Zamora, polític a l'antiga, sense relleu personal de cap mena, se sap que essent ministre de Foment va deixar-nos tot un hivern sense llum i sense carbó. En la seva gestió ministerial ressalta aquest fet per damunt de quantes iniciatives pogués pendre des del ministeri.

Si anava ara a la Direcció de l'Arrendatària, no ens deixaria sense tabac, doncs ja fa temps que hi estem.

Podria, en canvi, acabar-nos les ganades de fumar, cosa que celebrariem.

Mirada la cosa des d'aquest aspecte, fem vots perquè es surti el senyor Alcalá Zamora amb la seva.

Satisfeta la seva pretensió, restarem nosaltres tan contents.

Apuntacions del moment

EM vist una fulla clandestina aconsellant als obrers la destrucció de les màquines, quan reanusin el treball. Si qualsevol indigués als obrers la conveniència de tallar-se els braços per a privar als patrons del seu esforç, l'apedregarien justament per boig. No obstant, el sabotatge equival a l'amputació dels braços treballadors.

Hi han tàctiques tan estúpides, que sols poden concebir-les els ganduls que han adoptat l'ofici d'agitadors.

El capital no pot tenir la pretensió d'ésser l'exclusiu director de les indústries. Igual que l'utilitatge, és una cosa pasiva que necessita una intel·ligència motora. Lo que produeix i perfecciona és el treball, representat pel cervell de l'enginyer i pel braç de l'operari. Creure que'l capital ha d'ésser l'únic director de la producció sols pot cabrer en un cervell tan migurat com el d'aquell imbècil que, perquè havia pagat passatge de primera, creia que tenia més dret que'l capità a dirigir les maniobres del vapor en que viatjava.

Comunisme llibertari. Què vol dir això? Comunisme significa l'abdicació de tota mena de llibertats i la sumissió absoluta a un Estat organitzat com una mena de convent. Llibertarisme vol dir la supressió de tota mena de llei i d'autoritat. Les dugues coses són absolutament antitètiques. El mot és tan extravagant com si un afirmés que la humanitat puja a un abim.

Moltes gents no saben capir la significació de un mot. Ordre, per molts burgesos, vol dir tothom quiet i que ells puguin fer lo que els dongui la gana. Ordre, segons nosaltres, significa que tothom ocupi el seu lloc i que'l dret a la vida està garantit per a tothom que compleixi els seus deures.

Segons aquells, la garantia de l'ordre està en les ametralladores. Segons nosaltres, en les escoles.

La Llibertat té els seus martres. La Dictadura té els seus assassins.

El primer acord que hauria de pendre la Lliga de les Nacions és el de prohibir en absolut la fabricació, venda i us de tota mena d'armes de foc. La pistola és arma de covards; pot disparar-se amagant el cos i fins fugint.

Amb un ganivet encara pot llescar-s'hi pa, amb un matxete o una destal pot espurgar-se un arbre, amb una arma de foc sols pot fer-s'hi mal.

Nosaltres les prohibiríem fins en l'exèrcit.

DELFI ROSELLA

Petit historial de vuit setmanes de 'lock-out'

Novembre 30.—La «Patronal» acorda el segon «lock-out» general, de duració indefinida.

Desembre 1.—Fàbriques, tallers, magatzems i tots els petits establiments relacionats amb el ram de construcció permaneixen tancats. Els obrers, fermes i sensats acorden amb molt bon sentit, no acceptar el *desafío* dels patrons i desisteixen de declarar la vaga general.

2.—Comencen a bellugar-se els «caçadors de gorres» que, manats pel gran *Tartarin* acaben d'arribar de *Tarasó*.

3.—Els patrons aixamplen el «lock-out», que progressa en intensitat. Els obrers mostren una resistència purament passiva.—S'anuncia una nova crisi de pa.

4.—Són agredits un dependent de la «Hispano-Suïça» i un vigilant del Moll.

5.—L'alcalde, senyor Martínez Domingo, intenta inútilment una aproximació de obrers i de patrons.—Explota una bombeta a Sant Martí, a la porta d'una fàbrica de curtits.

6.—Les autoritats de Barcelona celebren detingudes conferències, de les quals la censura no'n deixa dir res.—Incident a la Plaça de Medinaceli promogut per uns obrers als quals se pagava el jornal d'un dia, demanant ells els de tota la setmana.—Amb assistència d'En Cambó, se reuneixen els caps-pares de la Mancomunitat; acordant... aigua calenta.—Per a donar gust a la «Patronal», dimiteix En Sánchez Toca.

7.—La policia disol un míting de treballadores al carrer de Vallespir.—Corren moltes fulles clandestines.—Els botiguers detallistes que havien secundat a la «Patronal» tornen a obrir les portes.

8.—Molts obrers se presenten a les fàbriques amb l'intent de treballar. Troben les portes tancades i es retiren pacíficament.—La situació se agrava amb la manca de patates.

9.—La paràlisi del treball és completa. Els amos comencen a estar satisfets del formidable atac. Els obrers prenen el sol pel *Paralelo* tot esperant noves dels Congresos sindicalista i Socialista que's celebren a Madrid.

10.—Es agredit un obrer de can Petry.—La policia efectua varies detencions.—Peta alguna bomba sense conseqüències personals.

11.—La policia disol una reunió de cambrers.—Un petardet a l'Hotel Ritz.

12.—Explosió d'una bomba al carrer de Consolat.—Una altra que no peta, als Josepets.—El «lock-out» s'exten fins a Madrid i altres poblacions d'Espanya.

13.—Més bombes.—Són assassinats dos guardies civils.—Els amos de la «Patronal» organitzen una entitat de crèdit bancari.—S'efectuen moltes detencions d'obers sospitosos.

14.—Els Sindicats acorden persistir en l'actitud pacífica.—La «Patronal» convida a l'enterró dels civils assassinats.

15.—Registres en alguns Sindicats. La policia diu que ha trobat armes i follets subversius.—A l'enterró dels civils hi acudeixen quasi tots els patrons i milers de somatenistes. S'han tancat les botigues.

16.—Més registres i més detencions.

17.—Petardet al Teatre Còmic.—La «Patronal» publica un manifest.

18.—Arriba a Barcelona el nou governador civil, senyor Comte de Salvatierra.—Els obrers contesten al manifest patronal, però la censura no'ns permet llegir-lo.—Més detencions de obrers. Encara no s'ha empresonat a cap *patrono*.

19.—Se publica un llarg manifest que firmen els *mancomuneros* i l'alcalde. Uns i altres escolten com qui sent ploure.—Vaga dels obrers de les farineres.—Enterró del senyor Patomar, dependent de la casa Elizalde, assassinat fa pocs dies.

20.—Se clausuren alguns sindicats.—Es assassinat un membre del Somaten, a Badalona.—Se prepara un Nadal molt magre.

21.—Gravíssima plante de presos a la «Model». Intervé la força pública. Se parla de seixanta ferits.

22.—Mollia calma i molta misèria.—Si volien gana, els patrons poden estar satisfets del exit.—Per a *comble* de desgràcies, no hi ha tabaco.

23.—Vaga de *matarifes*. Dura sols un dia per a demostrar la força que encara tenen els Sindicats.

24.—Altres manifest dels patrons, que com

més parlen més ho emboliquen.—Vaga dels obrers de *La Vanguardia*.

25.—Segueixen les detencions policiaques i les agressions personals.

26.—Manifest dels obrers, contestant al de la «Patronal».

27.—Intent de vaga en telèfons. Són detinguts alguns dependents per exercir coaccions.

28.—Més agressions i més atentats.

29.—Atentat contra el president de la Federació Patronal, senyor Graupera que resulta ferit, així com altre patró, el senyor Batlle, el xòfer i un agent de policia que mor a la Casa de Socors.

30.—A conseqüència del atentat susdit, comença una campanya de repressió. Són clausurats els sindicats i detinguts molts obrers.

31.—La «Unión Monàrquica», pel mitjà d'un manifest, dona opinió respecte a la qüestió social. Ooooh!... Aparteu les criatures.—Se declara la suspensió de *Solidaridad Obrera*, orgue del Sindicalisme a Barcelona.

32.—El senyor Graupera millora.

33.—Arriba de Madrid el capità general, amb instruccions que desconeixem.—Se sap que foren detinguts els abogats dels sindicalistes.—Les espurnes bolxeviquistes tingueren repercussió a Saragoça, on un grup de soldats capitanejats per un tal Chueca assaltaren un quarter. L'endemà són fusellats set dels complicats.

34.—S'afectuen a Barcelona moltes detencions en bloc.

35.—Comença en santa calma la setena setmana de «lock-out».—El senyor Graupera se agrava oficialment, però sembla que no serà res.

36.—En Pestaña ha escapat de les grapes dels policies.—Alguns treballadors del Moll reprenen la tasca.—Uns quants «caçadors de gorres» són agredits al Passeig de Colón.

37.—Sembla que s'ha sol·lucionat la vaga de cambrers que feia tres mesos llargs que durava.—Els abogats detinguts publiquen una interessant *carta oberta* dirigida a la opinió.

38.—Ja no's parla de bombes ni d'atentats: Gràcies a Déu!

39.—El governador prepara un *bándol*, que's diu que serà la *panacea universal*.

40.—Els patrons publiquen el seu milèssim manifest. En ell donen les condicions de treball. Semblen redactades en ple segle xv. Ningú hi creu. Tot-hom espera el *bándol* de l'autoritat.

41.—El Senat aprova un projecte de Sindicació Professional. Veiam, veiam si amb la bona voluntat de tots...

42.—El senyor Graupera millora notablement; no podem dir lo mateix, desgraciadament, de la situació dels obrers.

43.—Els ferroviaris amenacen amb una vaga general del ram.

44.—El governador publica el *bándol* tant esperat. Es una agradable *invitacion al vals*

dirigida a obrers i a patrons. Cal esperar que dongui el seu resultat. Segueixen les detencions en bloc, i això ja es més llastimós i potser de contra-efecte.

—Alguns tallers i fàbriques obren, amb fortuna. Altres no tant.

—La «Patronal» no s'entén de raons i segueix impertèrrita el seu *glorios* «lock-out».

21.—Són detinguts seixantacinc sindicalistes en un cafè del Clot. En el Govern diuen que'ls hi han trobat armes i documents comprometedors.

22.—Aqueix dematí ens ha despertat la sirena d'una fàbrica. Un patró impacient o indisiplinat?

Hi aniran?... No hi aniran?... *Ecco il problema*.

La «Patronal» aixecarà de grat el «lock-out»? Se farà passar per *victima* i plegarà la *gloriosa* campanya a reganya dents?—Aneu a sapiguer!...

Nosaltres, creiem que és hora de tornar a treballar, i com que els de casa hi estem conformes i no'ns escoltem a ningú, més que a la nostra consciència... a la tasca!...

EL DRAPAIRE RADICAL

Pot dir-se del discurs d'En Lerroux que hi ha de tot com en el sac d'un drapaire.

Al costat de veritats incontestables, inexactituds de consideració, nascudes del despit i de la consciència del desprestigi amb que, amb referència a Catalunya, envolta a l'excapdill radical.

Però, sembla ésser la qualitat predominant de la oració parlamentària d'En Lerroux la de que havent-se conquistat un lloc més o menys preeminent en el camp de la política, cerca don «Alacandro» el medi d'assegurar-lo.

La situació perquè ara, com ara, atravesa En Lerroux, ens recorda una dita del il·lustre escriptor francès Paul Adam, mort de fa pocs dies a París.

En Paul Adam, cavaller de la Legió d'honor, candidat a l'Acadèmia, es vantava sovint de professar idees anarquistes.

—Un anarquista—deia—partidari de conservar les posicions adquirides.

La Pubilla està malalta

Des d'època, ja remota, que es inútil precisar, la Pubilla està malalta i ningú entén el seu mal. S'enflaqueix de dia en dia, té dolors, li roda el cap, tan aviat de fret tremola com se la troba cremant. Però a l'últim ses dolències tant i tant s'han agravat i sa postració, ja històrica, ha arribat a un grau tan alt, que, pesi a la repugnància que a fer-ho sempre ha mostrat, la pobra s'ha hagut d'ajoure, i al llit cova dies hà, silenciosa, trista, immòbil i amb un mirar tan estrany, que sembla talment que tingui el cervell deslloriat.

Al quarto de la malalta hi ha avui junta general: tots els que diuen volguer-la, parents i gent del veïnat, s'han reunit amb el propòsit de discutir en serio el cas i veure si, per resoldre'l, s'aracen entre tots un plan.

—Què té, en resum, la Pubilla? pregunta un dels congregats, i vint diverses respostes salten al mateix instant:

—Per mi, el que té és una airada.

—Això vé tot de les sangs.

—Jo diria de la melsa.

—Oh, cal... Del cor; més aviat!

—I si fos la solitària?

—O una lesió cerebral?

—Per què no pot se una artritis?

—I si vingues d'un espant?

Total: que al cap de fres hores de discurs i perorà, cansats de tanta polèmica i veient que és ja molt tard, els concurrents se separen, sense haver determinat el mal que té la Pubilla ni com se la pot curar.

Es que han tornat a juntarse, els parents i interessats? És tal volta un acord tàcit entre tots ells, per tirar cada hu per allà on vulgui? A punt fixo, no se sap. Lo cert és que, als quatre dies de la junta general, la Pubilla està sotmesa a un tractament tan estrany, que mai ni els bojos més bojos han pensat cosa semblant.

A les nou li donen ferro; a les deu li donen cal; a les onze, una magrana; a les dotze, sopa d'all; a la una, un plat de musclos; a les dugues, un d'enciàm; a les tres, l'omillo amb sucre; a les quatre, meló amb sal; a les cinc, formatge tendre; a les sis, bicarbonat...

Naturalment, la Pubilla està ja que sembla un clau; podrà tardar més o menys, però, no ho dubieu, se'n val...

C. GUMÀ

CONTE VERÍDIC

A un poblet de Catalunya hi anaren uns missioners; i a escoltar les seves prédiques hi acudia molta gent.

Un dia pujà a la trona el més gras d'aquells frarets i bmb veu de tro va explicar-los la vida de Santa Agnès.

Un cop finida la prédica, una estampeta's tragué:

«Veieu, dones, eixa estampa? «Doncs té un mèrit sorprenent.

«No més amb una besada «només que un petó li feu, «totes les dones prenyades «tindrén un part excel·lent.»

Després allargà l'estampa an el pobre escolanet i aquest la va passà a totes les dones allí presents.

Més de trenta la besaren amb gran devoció i gran fé; i l'escolà ja tornava l'estampa an el reverent...

quan sortí la majordona dient:—Jo també hi vui ser!— I fins semblava menjar-se-la de tants petons folls i ardents.

JOSEP BERTRAN

Aquest número ha passat per la censura governativa

EN PREPARACIO

MOLTA IL·LUSTRACIÓ

MOL TEXT

NINOTS POLITICS

I SOCIALS

per a 1920

EL MAL MAJOR

Lladres!... Lladres!... que a dins de la butxaca hi tenia el tabaco!

LA GUITARRA

ERA un malalt que, víctima d'un accident desgraciat no casual, ni inconscient, hagué d'entrar a l'Hospital i allí hagué de passar per les baquetes d'una operació quirúrgica de més que regular importància. Un tramvia l'havia banderejat de mal modo, penjant-se'l a la cua com una llufa d'ignoscents, malmement-li tota una galta, trocejant-li les barbes, fent-li una pila de signes cabalístics en la barba escassament poblada de pèl, per la que el barber hi passava de correguda cada dimecres i cada dissabte, quedant com bon feiner i cobrant de gust els augments de tarifes, filles d'aquest desgavell que ens ha portat la guerra. Urgent el cas, calia soldar les mandíbules esquarterades i sagnoses. Fou, doncs, portat a córre-cuita als raigs X del benèfic establiment i allí el nostre amic trobà amb què i de què esgarrifar-se. No se'n havia vist mai de més fresques i aquell lilit a trossos, amb flaques i peces lluentes de ferro, d'acer i de fusta, li va semblar una mena de sepulcre estafalari. Emperò obeí amb humiliat apostòlica consells i manaments d'una monja que hi deu tenir la mà trencada i no li faran operació per a enganxar-li de nou. Torçà el cap, el decantà, el baixà, l'aixecà, deixant-lo caure al coixí glaçat, com qui el dona a la dextral del botxi. Es deixà enfartegar tot a l'entorn amb grapats de cotó fluix i saquets de sorra, com si es tractés d'imitar un niu de gars, trabant-lo així per a millor assegurar l'èxit de la radiografia.

Començà la prova i baixà, negra i solemnia, la llosa que fa pensar en una premsa d'enquadernador. S'inicià la explosió d'una espècie de traca inofensiva de piules, que no s'acabava mai, mentre la «hermana», entesa en pirotècnia, calava la traca en altres llocs, potser per a enllestir, armada d'una vareta que no crec que la d'En Moïses fos tan màgica.

Llesta la cerimònia un carretonet se'n emportà a l'amic per una foradada que deu fer ball ródó per tota la casa i fa olor de catacumba, i ens parla dels temps heroics dels grans agitadors de la nostra política democràtica de setanta anys endarrera. La bona fou quan l'endemà li varen dir:

—Pot caminar?
—Sí, senyor.

A peu fou acompanyat a la carniceria, dic, a la sala d'operacions. Una colla de senyors enguantats, amb bata blanca fins als peus i casquet blanc, el reberen amb un somriure agre-dolç, que l'amic no va sapiguer pagar amb bona moneda.

—Segui bon home i no s'esparnti.

Fins que forçosament entregat a la seva dissort, el nostre amic va fer testament de tota mena de prerrogatives humanes, renegant de tota protesta, i el seu cap, cap de turc, pilota de frontó, estigué en la posició deguda.

Havia vist arrenclerades i arrodonides, sobre una safata monumental, un veritable

—Senyoret... Set setmanes que no treballem...
— Jo fa cinquanta anys, i no em queixo.

mostrari d'armes petites i atrevides, més aviat mal intencionades: estilets, pinces, bisturins i estisores amb una pila de fesomies que les feien semblar serretes, «saca tapos», enformadors minúscols, etc.

Al entorn de la sala rodona, pedriços pels dies de solemnitat i aula. Pots atapeïts de gasses, cales i cotó fenicat. Altres pots amb iode, esperit de vi. Un fogó de gas cremant. Ampolles d'aigües que no són per a beure. De sobte va sentir-se la cara plena d'una careta de cotó i es va fer fosc.

—Obri la boca i respiri amplement.
L'amic, xai, que tenia més gana que altre cosa, així va fer-ho.

—Com se diu?
—Fulano.
—Apa, doncs, compti: un, dos, tres, quatre...

Obeí i abans d'arribar a la mitja dotzena, amb el cos farcit d'una fortor clorofòrmica i un regust de metzines que el sentien els peus, el cap, l'estómac i els sota-aixelles, s'adormí com un boscalli.

Al desvetllar fou al lilit. Al cap de tres hores, amb els cabells ericats, clavant cops de peus i cops de puny a la ventura. La veu d'un que rondava el lilit va sentir-se:

—Aquest rai—va dir—no tocarà la guitarra.

Poc sap aquell senyor doctor o practicant, la feina que li va donar a l'amic parlant-li en situació tan poc a propòsit d'un instrument de xerínola.

En va-i-vé seguit l'estómac, el cervell embolcallat en boires de neguits extravagants, els punys crispats, el cap fet encetall d'una pilota exagerada de futbol, patint d'una sed que ni la dels atormentats a Montjuic, començà a donar toms a la «guitarra» i somnià que en comprava una en cert establiment del carrer Ample, reseguint tavernes i bars, trobant arreu aplaudiments per la seva traca, i cantors, i cantaores i persones d'ambdós sexes, lleugeres de cames.

Després d'un parell de dies més llargs que la Quaresma i un parell de nits de gemecs i escarafalls que no s'acabaven mai, fart i cuit d'esgarrapar guitarras per aquests mons de Déu, va sapiguer que la «guitarra» és a l'Hospital una caixa de morts.

J. COSTA I POMÉS

CORRESPONDENCIA

Cavallers: I. C. C.: Massa història; no'ns convé. —Joan Malleu: Anirà un dia o altre, no li asseguro quan ni a on. —F. G. i J.: S'aprofitaran, probablement al calendari. —M. Corominas: De pensament no està mal, però... sembla un all-i-oli mal lligat. A. P. A.: Amb molt sentiment nostre, no'ns fou possible complaure'ns. —S. A. i C.: Entra en carter a amb intenció de destinar-la al *Almanac*. —A. F. i B.: Tantes mercès. —J. P. R.: Ai, Pujol, el teu sonet, em sembla molt dolentet. —J. E. (Molins de Rei): Tant per tant allò era massa llarg. Les notes de fora han de tenir, per condició indispensable, la concisió, una concisió quasi telegràfica.